

Socialstyrelsen

106 30 Stockholm

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om kraven för tillstånd för att bedriva viss tandvårdsverksamhet

(4.1–79368/2025)

Försäkringskassan anser att förslaget till 2 kap. 3 § i den remitterade föreskriften och det allmänna råd som hör till den bestämmelsen behöver ses över i flera delar. Det handlar dels om att det behöver bli tydligare att misskötsamhet inom det statliga tandvårdsstödet ska beaktas vid lämplighetsbedömningen och dels att det bör övervägas vilka övriga omständigheter som anges i bestämmelsen och i de allmänna råden. De närmare skälen till detta framgår nedan.

I bestämmelsen anges vilka omständigheter som ska vägas in vid en lämplighetsbedömning enligt 2 kap. 5 § första stycket 4 patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL. Försäkringskassan anser att det är nödvändigt att det framgår av föreskrifterna och/eller av de allmänna råden att misskötsamhet inom det statliga tandvårdsstödet är något som ensamt eller tillsammans med andra omständigheter bör beaktas vid lämplighetsbedömningen. Sådan misskötsamhet bör typiskt sett utgöra skäl att ifrågasätta vårdgivarens vilja och förmåga att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna och i vissa fall även att ifrågasätta vårdgivarens laglydnad. Det kan till exempel handla om att vårdgivaren har blivit avansluten från det statliga tandvårdsstödet på grund av misskötsamhet eller varit föremål för betydande återkrav. Det kan även handla om att en företrädare för vårdgivaren tidigare har varit, eller fortfarande är, företrädare för eller verksam hos en annan vårdgivare som misskött sig inom det statliga tandvårdsstödet.

Ytterligare en omständighet som i vissa fall eller tillsammans med andra omständigheter kan ge skäl att ifrågasätta vårdgivarens lämplighet att ha tillstånd för tandvårdsverksamhet är om vårdgivaren i en verksamhet med tillstånd som begränsats enligt 2 kap. 7 § PSL bedriver tandvård som inte omfattas av tillståndet och begär ersättning för denna av Försäkringskassan. Detta borde i vart fall kunna utgöra en omständighet som talar emot att vårdgivaren beviljas tillstånd för ytterligare verksamheter. Försäkringskassan anser att det är av värde att detta framgår av föreskrifterna och/eller de allmänna råden. Att meddela föreskrifter även rörande den senare situationen, när en vårdgivare ansöker om tillstånd för ytterligare verksamheter, borde omfattas av Socialstyrelsens bemyndigande enligt 2 kap. 7 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), PSF.

I förslaget till 2 kap. 3 § andra stycket i den remitterade föreskriften anges särskilt att ekonomisk skötsamhet och brottslighet av förmögenhetsrättslig karaktär ska beaktas vid lämplighetsbedömningen. Formuleringen i första meningen 2 kap. 3 § andra stycket kan få det att framstå som att avsikten är att det endast är dessa två omständigheter som ska beaktas utöver vad som anges i 2 kap. 5 § andra stycket PSL. Detta även med beaktande av den andra meningen i stycket. En sådan begränsning är knappast avsikten och i de efterföljande allmänna råden listas också fler omständigheter som ska beaktas. Det är dock oklart varför vissa aspekter har lyfts in i bestämmelsen och vissa

endast i de allmänna råden. Det används även ett flertal olika begrepp som till exempel "hänsyn tas", "vägas in", "bör beaktas" och "bör påverkas av". Det framgår inte om det avses någon gradering med användningen av de olika begreppen eller med placeringen i bestämmelse respektive allmänna råd. Det bör även påpekas att båda de omständigheter som anges i 2 kap. 3 § andra stycket; "ekonomisk skötsamhet" och "brottslighet av förmögensrättslig karaktär" redan ingår i omständigheter som anges uttryckligen i 2 kap. 5 § andra stycket PSL. Brottslighet av förmögensrättslig karaktär ingår i "laglydnad i övrigt" och ekonomisk skötsamhet ingår i, sett till vad som anges om detta i det allmänna rådet, att "fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna". Bestämmelsen och det allmänna rådet bör ses över för att bli tydligare, inte minst sett till den reglering som finns i PSL.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande rättschef Torbjörn Almerheim i närvaro av avdelningschef Andreas Spång och rättslig expert Axel Jönsson, den senare som föredragande.

Torbjörn Almerheim

Axel Jönsson